

ACȚIUNI DE PREVENIRE ȘI
ACȚIUNI DE COMBATERE A
RECIDIVEI

SIMIONESCU ELENA-GIORGIANA

*Lector universitar drd.
Facultatea de Științe Juridice
Universitatea „Constantin Brâncuși”, Târgu-Jiu*

ABSTRACT

Recidiva înseamnă recăderea în criminalitate, această recădere producându-se după ce aceeași persoană a trecut prin focul unei condamnări sau al unei executări de pedeapsă pentru o altă infracțiune, ce relevă fără dubii că avertismentul dat de societate, cuprins în condamnarea sau în executarea respectivă nu și-a produs nici un efect¹.

În România, lupta împotriva fenomenului recidivismului, obiectiv principal al politicii penale, se realizează prin acțiuni de prevenire și acțiuni de combatere a recidivei.

Rolul prioritar îl au acțiunile de prevenire, deoarece societatea noastră, la fel ca orice societate democratică, este preocupată să-i împiedice pe oameni să comită infracțiuni, iar pe infractori să săvârșescă noi infracțiuni.

Acțiunile de prevenire a recidivismului implică un întreg sistem de măsuri și metode destinate să reducă sau să contribuie la reducerea recidivismului. Eficientizarea actelor de prevenire se află în relație directă cu progresele înregistrate în economie, cu creșterea nivelului de viață materială și spirituală a oamenilor, căci în mod necesar toate acestea sunt însoțite de dezvoltarea conștiinței politice, juridice și morale a membrilor societății, acțiuni cu consecințe pozitive asupra adaptării conduitei acestora la exigențele normei penale.

În același timp, o vastă activitate educativă-preventivă este desfășurată de toți factorii educaționali din sistemul de învățământ, cultură, administrație locală, de către consilierii serviciilor de probațiune din sistemul justiției și al

PREVENTION AND FIGHTING
ACTIONS OF THE RELAPSE

SIMIONESCU ELENA-GIORGIANA

*University Lecturer drd.
The Faculty of Juridic Science
“Constantin Brancusi” University, Târgu-Jiu*

ABSTRACT

The repeating of an offence means the returning to criminality, his returning happening after the same person was convicted or he/she had to do a penalty for another offence, that reveals undoubtedly that the warning given by the society which was included in the sentence or in that execution did not produce any effect¹.

In Romania, the fight against the relapse phenomenon, the principal object of the penal politics, is realized through actions of prevention and actions of fighting relapse.

Prevention actions have a priority role, because our society, as well as any democratic society, is preoccupied with preventing people from committing offences, and criminals from committing new offences.

Prevention actions of the relapse imply an entire system of measures and methods meant to reduce or contribute to the diminution of relapse. The efficacy of the prevention actions is in direct relation with the progress registered in economy, with the rise of the material and spiritual life level of the humans, because necessarily all of these are accompanied by the development of the political, juridical and moral conscience of the society members, actions with positive consequences on the behavior accommodation at the exigency of the penal standards.

At the same time, a big educative-preventive activity is being carried on by all the educational factors from the education system, culture, local administration, by the counselors of the probation services from the system of justice

unităților penitenciare, la acestea adăugându-se biserica și familia. Toți factorii menționați acționează pentru dezvoltarea spiritului de cinste, dreptate și adevăr, pentru așezarea întregii vieți sociale pe principii morale și de echitate socială.

Statul are câteva obiective foarte importante pentru activitatea de prevenire în ansamblul său: menținerea ordinii publice, amplificarea solidarității cetățenilor și mai ales păstrarea păcii sociale².

În vederea atingerii acestui obiectiv, cunoașterea legilor, înțelegerea conținutului și semnificației social-politice a acestora de către cetățeni constituie un factor modelator al conduitei umane, căci conținutul fiecărei legi are, prin el însuși, un caracter educativ și, odată înțeles, este de natură să influențeze în mod durabil comportamentul celor cărora li se adresează.

Prevenirea recidivismului apare, astfel ca o activitate complexă care, bazată pe cunoașterea cauzelor și a condițiilor ce favorizează recidiva, precum și pe luarea în calcul a dinamicii deținuților recidiviști, se realizează atât prin mijloace de *prevenție generală* inițiate de Parlament și de Guvern, cât și prin acțiuni de *prevenție departamentală*, desfășurate de diferite organe în cadrul activităților specifice pe care le realizează fiecare, deseori sprijinite de organizații neguvernamentale.

Conceptul de „prevenire” a recidivismului comportă două determinări: prevenirea predelictuală și prevenirea postdelictuală.

Prevenirea predelictuală desemnează un proces social neîntrerupt care implică un ansamblu de măsuri sociale luate în temeiul legii, de organele de stat – în prima linie, de organele Ministerului Internelor și Reformei Administrative, Ministerului Public, Ministerului Justiției, în strânsă conlucrare cu diferite asociații. Asemenea măsuri au ca scop preîntâmpinarea și eliminarea riscurilor eventuale de comitere de noi infracțiuni, prin identificarea, neutralizarea și înlăturarea surselor socio-umane subiective și obiective care sunt susceptibile să determine, să înlesnescă sau să favorizeze săvârșirea de noi fapte antisociale de către aceleași persoane, fiind destinate să contribuie în mod esențial la educarea

and penitentiary units, adding the church and family. All the factors mentioned act for the development of the self esteem, justice and truth, for building the entire social life on moral principles and social equity.

The state has a very important few objectives for the activity of preventing in its ensemble: keeping public order, amplifying the solidarity of the citizens and most of all keeping social peace¹⁰.

For touching this goal, knowing the laws, understanding the content and social-political signification of those by the citizens is a modeling factor of the human behavior, because the content of every law has, by itself, an educational character and, once understood, is made to influence for a long time the behavior of those to whom it addresses.

Preventing the relapse appears, as a complex activity that, based on knowing the causes and conditions that favors the relapse as well as knowing the dynamics of the backsliders it is realized both by *general prevention* ways initiated by the Parliament and the Govern, but also by actions of *department prevention* developed by different organs in the background of the specific actions realized by each one, often supported by non governmental organizations.

The concept of “prevention” of relapse has two determinations: pre-offence prevention and post-offence prevention.

Pre-offence prevention designates a social process that implies an ensemble of social measurements taken on the ground of the law, by the state organs – in the first line, by the organs of the Ministry of Interior and Administrative Reform, the Public Ministry, the Justice Ministry, collaborating with different associations. These measures have as goal prevention and elimination of the eventual risks of committing new offences, through the identification, neutralization and dismissal of the human subjective and objective sources that may determine, make easier or favor committing new anti-social offences by the same persons, being designated to contribute at the education of all the society members to respect the penal laws and the right order¹¹.

Pre-offence prevention designates the assembly of resocialization measures of those

permanentă a tuturor membrilor societății în spiritul respectării neabătute a exigențelor legii penale, a ordinii de drept³.

Prevenirea postdelictuală desemnează ansamblul de măsuri de resocializare a celor care au suferit o condamnare, luate, în temeiul legii, fie de autoritățile statale competente să pună în executare pedeapsa, fie de comunitatea de oameni și conducerea unităților, în vederea evitării recidivei.

După cum se poate observa, sistemul de prevenire care acționează după ce infracțiunea a fost comisă și după ce raportul juridico-penal s-a stins prin condamnarea definitivă este un sistem mixt, alternativ. Măsura eficacității sau eșecul prevenirii postdelictuale este oferită de ritmul și tendințele recidivei. Prevenirea postdelictuală – în fond o variantă de specie, o modalitate a prevenirii – se îmbină, pe de o parte, cu măsurile de asistență postpenală, în esență de încadrarea în muncă și de asigurarea unui climat psiho – material care să evite stigmatizarea și să formeze deprinderi de respectare a exigențelor legii penale, iar pe de altă parte, cu măsurile de prevenire predelictuale⁴.

Activitatea de combatere a recidivismului, latură complementară celei de prevenire, implică ansamblul de măsuri juridico-penale luate de autoritățile de stat competente, în temeiul legii, pentru realizarea scopului procesului penal și anume, constatarea la timp și în mod complet a faptelor care constituie infracțiuni, astfel încât, orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie sancționată penal potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală.

Spre deosebire de activitatea de prevenire, esențialmente extrajudiciară cea de combatere a recidivismului este, prin natura ei, o activitate nemijlocit judiciară (în sens larg); prin modul în care se desfășurează, prin compunerea organelor judiciare, prin finalitatea ultimă a sa. Întreaga activitate desfășurată de organele de urmărire penală, ca și instanțele de judecată prin tragerea la răspundere și sancționarea penală a celor vinovați de săvârșirea de noi infracțiuni, întreaga activitate desfășurată de aceste organe în cadrul procesului penal, este, deci, nu numai represivă, ci și preventivă, de specialitate⁵. De

who have suffered a conviction, taken in the letter of the law, by the competent authorities of the state to execute the penalty, or by the community of people and the management of the units, regarding the avoidance of the relapse.

As it may be seen, the prevention system that acts after the offence has been committed and after the penal-judicial report has been closed by definitive conviction is a mix, alternative system. The measure of efficacy or the failure of the post-offence is offered by the rhythm and tendencies of the relapse. The post-offences prevention – a species variant, a way of prevention is combined on one way with post penal assistance measures, in essence by the employment and assuring a physical-material climate that avoids stigmatization and forms habits of respecting the penal laws, and on the other side, with pre offence prevention¹².

The activity of fighting the relapse, complementary side of the prevention, implies the assembly of penal-judicial measures taken by the competent state authorities for the realization of the penal process purpose being, knowing in time and in a full way of the facts that are offences so that every person that had committed an offence to be penal punished according to his guilt and no not guilty person to be penally judged.

Different from the prevention activity extra judicial, the one of fighting of relapse is, through its nature, a judicial activity (on a large sense); through the way it is made, through the composition of the judicial organs, through its finality. The entire action developed by the penal pursued organs as well as the judge instances through penal sanction and by being held responsible of the defendants by committing new offences, the entire activity developed by these organs in the penal process, is, not only repressive, but also preventive, of¹³. Also the law itself (art. 4, art. 202, art. 287 C.pr.pen.), establishing the exercitation obligation for the organs of penal pursued and instances, in the same time, including the obligation of these instances that, in the limits of their competences, to act so that the facts, activities and measures they take or develop to be omni preventive.

In this way the phenomenon of fighting the relapse it made a dimension, a specific way

altfel, legea însăși (art. 4, art. 202, art. 287 C.pr.pen.), instituind obligația exercitării în mod activ a atribuțiilor care revin organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată, în același timp, include obligația acestor organe ca, în limitele competenței lor, să acționeze astfel încât actele, activitățile, măsurile pe care le iau sau le desfășoară, să fie omnipreventive.

Astfel, combaterea fenomenului recidivismului se constituie într-o dimensiune, o modalitate specifică ce îmbină măsuri specializate, puse în slujba activității de prevenire pe termen lung a infracționalității. De altfel, desfășurarea activității de urmărire penală și de judecată în diverse cauze penale, obligă ea însăși, în circumstanțe determinante, ca organele de urmărire penală cu deosebire și instanțele de judecată să ia sau să propună, după caz, măsuri de prevenire extrajudiciare neîntârziate.

Politica penală concepe acțiunea de combatere a recidivismului ca o *îmbinare echilibrată a intimidării, prin constrângere, cu reeducarea*⁶.

În fine, trebuie menționat că *unitatea de scop a activității de prevenire cu cea a activității de combatere, interacțiunea acestor activități, obligă a le considera laturi ale unui proces unitar, procesul eradicării recidivismului.*

Evaluarea fiecăruia dintre acestea și stabilirea priorităților, conținutului și modalităților generale și speciale în înfăptuirea lor este o problemă de *politică penală*.

Organizarea și desfășurarea procesului eradicării recidivismului trebuie să îndeplinească anumite funcții:

- *funcția politico-socială* de stopare a manifestărilor infracționale și preinfracționale. Prevenirea concepută ca o funcție socială activă, presupune un ansamblu de măsuri îndreptate asupra factorilor care determină sau favorizează apariția săvârșirii de noi infracțiuni de către aceeași persoană care anterior mai fusese condamnată definitiv sau chiar executase pedeapsa la care a fost condamnat, și deschid un câmp larg de acțiune asupra comportamentului infracțional, cu scopul de a restrânge și de a anihila efectele lor nocive. În primul rând, se impune constatarea la timp a faptelor penale săvârșite, identificarea și tragerea la răspundere

that combines specialized measures, in the job of the long term activity of prevention the criminality. Also, developing the penal pursuit and judgment activity in different penal cases, it obliges in determined circumstances, that the penal pursuit organs to take or to propose, measure of extra judicial prevention.

Penal politics conceive the action of fighting the relapse, as a *joining of intimidation, through constraint, with reeducation*¹⁴.

In the end, it needs to be mentioned that the purpose unit of the prevention activity with the one of fighting, the interaction of these activities, obliges to consider them sides of a unitary process, the process of stopping relapse.

The evaluation of each of them and establishing the priorities, the content and general ways in carrying them out is a *political penal problem*.

The organization and developing of the relapse process must carry out some functions:

- *the political-social function* of stopping the criminal and pre criminal manifestations. Prevention conceived as an active social function means an assembly of measures pointed on the factors that determine the apparel of new offences committed by the same person that previously had been sentenced or even had executed the penalty, and open a large field of action on the criminal behavior, with the purpose of restraining their bad effects. First of all it is imposed to establish on the time the facts committed to all the participants guilty of committing offences, second of all, it follows the identification, careful examination and elimination, according to the law, of those situations, state or circumstances pre criminal made by not-adequate behavior under normal report or under the report of extra penal norms. (labor law, family law, administrative law) of some isolated persons, at work, family or other social circumstances, like some difficulties, imperfections, or dysfunctions of some persons from the economical-social domain, that can be hurt by the prejudices, mentalities or retrograde customs of some individual marginalized can or threaten to transform in criminal behaviors.

- *educational function*. Education for preventing any manifestations of breaking the right law, including the relapse, implies first of all

prin aplicarea de sancțiuni penale tuturor participanților vinovați de comiterea de infracțiuni; în al doilea rând, se urmărește identificarea, examinarea atentă și eliminarea prin măsuri adecvate, conforme cu legea, a acelor situații, stări sau circumstanțe preinfracționale zămislite fie prin comportamente necorespunzătoare sub raport normal sau sub raportul exigențelor normelor extrapenale (dreptul muncii, dreptul familiei, dreptul administrativ) a unor indivizi izolați, în muncă, în familie sau în alte împrejurări sociale, fie de unele neajunsuri, imperfecțiuni sau disfuncții vremelnice ale unor verigi din domeniul economico-social pe care prejudecățile, mentalitățile sau obișnuințele retrograde ale unor indivizi descompuși sau debusolați, marginalizați pot sau amenință să le transforme în comportamente infracționale.

- *funcția educativă*. Educația pentru prevenirea oricăror manifestări de încălcare a ordinii de drept, implică a recidivismului, implică în primul rând educația și formarea educatorilor, apoi conștientizarea de către toate generațiile, mai ales cele tinere, a necesității luptei pe care statul o desfășoară pentru apărarea socială împotriva infracționalității, a recidivismului, forma și modelarea la toate vârstele vieții a spiritului de dreptate, înțelegerea obiectivelor, conținutului și finalității luptei împotriva acestui fenomen, formarea unui spirit participativ, militant, de atașament real și activ față de valorile sociale apărute de legea penală. De asemenea, aceasta presupune, nu în ultimul rând, conștientizarea deosebită față de respectarea și exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului: dreptul la viață, dreptul la integritate corporală, libertatea de gândire și exprimare, dreptul fiecărui individ la pace, la dezvoltare, la un mediu sănătos etc.⁷.

Față de cei care s-au arătat nereceptivi la procesul educativ și au săvârșit din nou infracțiuni nu se mai poate acționa cu aceleași metode de influențare, care s-au dovedit ineficiente, ci trebuie folosite metode mai severe, pentru a le influența comportarea și a-i determina să nu mai comită infracțiuni. Această constrângere nu trebuie însă opusă caracterului educativ al pedepsei, ea constituind mai departe instrumentul de realizare a procesului educativ, în condiții noi⁸.

the education and forming the educators, and the knowing by all the generations, especially the young one, of the necessity of the fight that the state develops for social defending against criminality, of relapse, form and modeling at all ages of the justice spirit, understanding the objectives, content and finality of the fight against of the phenomenon, forming a participant spirit, militant, of real attachment and active towards the social values defended by the penal law. Also, this means knowing to respect and the rights and liberties of humans: the right to life, the right to body integrity, freedom of thinking and expressing, the right of every person to peace, to development, to a healthy environment¹⁵.

Towards the ones that shown not being receptive to the educational process and committed new offences cannot be used the same influence methods, that have been inefficient, but more severe methods, to influence their behavior and to determine not to commit offences again. This constraint must not be opposed to the educative character of punishment, being the further instrument of process realization in new conditions¹⁶.

- *defence function*. The activity of eradication of the phenomenon of relapse, being realized through penal justice, or the education developed by the other state authorities, must be accomplished on the basis of the law and the act of justice. The law itself stops that by the execution of the penalty is followed the forming of a correct attitude towards work, law order and the rules of social living and is disposes: "the execution of the penalty must not causes physical suffering and to offend the convict (art. 52 al. 2 P.C.). this would be a measure of resocialization took on the frame of the penalty that belongs to the post offence prevention.

In Romania, the activity of prevention includes actions of the Govern, of the competent institutions, of the judicial local authorities, of the specialized associations, of the private and volunteer sector, the researchers and the public sector supported by mass-media. The preventive programs, of any nature, imply a large part of negotiation with all the interested parts.

- *funcția de apărare*. Activitatea de eradicare a fenomenului recidivismului, fie că se realizează prin înfăptuirea justiției penale, fie prin realizarea educației desfășurate de celelalte autorități statale, trebuie să se îndeplinească pe temeiul legii și al actului de justiție. Însăși legea statornicește că prin executarea pedepsei se urmărește formarea unei atitudini corecte față de muncă, față de ordinea de drept și de regulile de conviețuire socială și dispune: "executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească persoana condamnatului" (art. 52 al. 2 C.pen.). Aceasta ar fi o măsură de resocializare luată în cadrul executării pedepsei ce aparține prevenției postdelictuale.

În România, activitatea de prevenție include acțiuni ale Guvernului, a instituțiilor competente, a organelor judiciare a autorităților locale, a asociațiilor specializate, a sectorului privat și voluntar, a cercetătorilor și a sectorului public sprijinit de media. Programele preventive, de orice natură ar fi ele, implică întotdeauna o mare parte de negocieri cu toate părțile interesate.

¹ I. Oancea, *Prept penal. Partea generală*, Editura All, București, 1995, p. 241

² Gh. Florian, *Prevenirea criminalității. Teorie și practică*, Ed. Oscar Print, București, 2005, p. 187

³ G. Antoniu, *Conceptul de prevenire a infracțiunilor*, în Studii și cercetări juridice, nr. 1/1981, p. 67; I. Puhoșu, N. Cristoceca, G. Lavrov, P. Sîrbulescu, *Forme și metode de prevenire a infracțiunilor împotriva avutului obștesc*, în Justiția nouă, nr. 5/1963, p. 43-45 apud I. Tănăsescu, B. Florescu, G. Tănăsescu, *Studii victimologice*, Editura INS, București, 1997, p. 106

⁴ I. Tănăsescu, B. Florescu, G. Tănăsescu, op. cit., p. 105

⁵ Idem, p. 106

⁶ Șt. Daneș, V. Papadopol, *Individualizarea judiciară a pedepselor*, ediția a II-a, Editura Juridică, București, 1985, p. 17

⁷ D. Chitoran, A. Năstase, *Educația pentru dezarmare – conținut și forme*, în revista Comisiei naționale române pentru UNESCO, nr. 4/1980, p. 323-328; A. Năstase, *Educația pentru dezarmare – necesitate și actualitate*, op. cit., p. 6-7 apud I. Tănăsescu, B. Florescu, G. Tănăsescu, op. cit., p. 109

⁸ G. Antoniu, *Sanctiunea penală-concept și orientări*, în *Revista Română de Drept* nr. 10/1981, p. 5

⁹ I. Oancea, *Penal law - general part*, Editura All, All Publishing București, 1995, p. 241

¹⁰ Gh. Florian, *Preventing the criminality. Theory and practice*, Ed. Oscar Print, Bucharest, 2005, p. 187

¹¹ G. Antoniu, *The concept of preventing criminality*, în Studies and scientific research, nr. 1/1981, p. 67; I. Puhoșu, N. Cristoceca, G. Lavrov, P. Sîrbulescu, *Forms and methods of preventing the crimes against the public belongings*, în Justiția nouă, nr. 5/1963, p. 43-45 apud I. Tănăsescu, B. Florescu, G. Tănăsescu, *Studies of the victims*, Editura INS, București, 1997, p. 106

¹² I. Tănăsescu, B. Florescu, G. Tănăsescu, op. cit., p. 105

¹³ Idem, p. 106

¹⁴ Șt. Daneș, V. Papadopol, *Individualizarea judiciară a pedepselor*, ediția a II-a, Editura Juridică, București, 1985, p. 17

¹⁵ D. Chitoran, A. Năstase, *Education for demobilization – content and forms*, in the magazine of national Committee UNESCO, nr. 4/1980, p. 323-328; A. Năstase, *Educația pentru dezarmare – necesitate și actualitate*, op. cit., p. 6-7 apud I. Tănăsescu, B. Florescu, G. Tănăsescu, op. cit., p. 109

¹⁶ G. Antoniu, *Penal sanction-concept and orientations*, în *Revista Română de Drept* nr. 10/1981, p. 5